

Evangelio según Mateo

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur tōngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak'lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë irōng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ñna, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

- ³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.
Fares, e Esrom data.
Esrom, e Aram data.
- ⁴ Aram, e Aminadab data.
Aminadab, e Naasón data.
Naasón, e Salmón data.
- ⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.
Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.
Obed, e Isaí data.
- ⁶ Isaí, e Pjlu David data.
David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.
- ⁷ Salomón, e Roboán data.
Roboán, e Abías data.
Abías, e Asa data.
- ⁸ Asa, e Josafat data.
Josafat, e Joram data.
Joram, e Uzías data.
- ⁹ Uzías, e Jotam data.
Jotam, e Acaz data.
Acaz, e Ezequíás data.
- ¹⁰ Ezequíás, e Manasés data.
Manasés, e Amón data.
Amón, e Josías data.
- ¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.
- ¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.
Jeconías, e Salatiel data.
Salatiel, e Zorobabel data.
- ¹³ Zorobabel, e Abiud data.
Abiud, e Eliaquim data.
Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjoglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlokwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ï.

¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjïshko ga raye kjingtëng lara.

²⁰ Woyotjlïya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ï.

²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglö domer miydoydë llëm obi li,
e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»†
(Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wollenoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlokrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjlyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga

² tjlë oba kong ga «¿Judío pjlyo weno buk kjone? Ba dbala ñorwa, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe.

* **1:21** Grecia so tjlökwö *Jesús*, e *shji döya Tjlapgarë* loklo.

† **1:23** Isaías 7.14.

⁴ Eshko ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdē li go, e rokara pjlurē uunkong, ga tjlē ba kong lok ga «¿No pjluyo iche le Sbörē li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko sorē li eni.

⁶ »“Belén kjokyo, pja Judá tjēyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjēyo pjluyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjīshko ga pja tjwlō tira llēm kjok ēre kjing goshko.”»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tēm shwo lēkong dwayo li rokara pjlurē tjoksa lūtshko. Ga epga kjīshko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko.

⁸ E irgo ga tjlē ba kong ga «Pjāy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlēmi yōtso. Wlēnomi ga pjāy tek irōng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrök bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ĩna weno pjang li jek pjang ba bām go, ga slan äär pjang kjwozirwa sök li kopshko.

¹⁰ Dbala li ĩya lok ga beno löng wopjlúe.

¹¹ Eshko ga opzrēno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa ĩna sök ba mekē María tjok. Eshko ga kjök tonο, ga kjwozirwa li poshrēra. E irgo ga dbur sho shōyīōr, llēbo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo, dwlo poshtikklo lō pjlēblē, e shira, twara ba kong ba sēngglo.

---

* **2:6** Miqueas 5.2.

¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlü shwo lëkong llëme» le. E kjïshko ga irbo shano oblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjïshko ga pja kojõzong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo.

¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlököyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpgwara domerga tjwe dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara anmoyõ. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjïshko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe.

¹⁷ Eni ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlököyo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybö pjluk ara,
slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

---

† 2:15 Oseas 11.1.

ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjışhko,
wojekoba woyde llême.»‡

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo,

²⁰ tjlē ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydē kjupä li wolonoe. E kjışhko ga pja kojōzong. Kjwozirwa, ba mekē, e sös jek na dwayo. Pjây nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekē, e söra to jek iröng Israel kjokyo.

²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkē sök Judea so pjlyuo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbō tjlē ba kong yoshko ga «Pjây jek Judea kjokyo llême» le. E kjışhko ga to jek Galilea kjokyo shara.

²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarē ba tjlökwo lagaga kong dēnashko li ber jlökoyo wlo. Tjlēno beno eni: «No pjlyuo iche Sbörē tjwe li kowēba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llēmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jek to shäng Judea kjok dogro no llēmshko, tjlē oba kong ga «Sbō ber no pjlyuo wlo

---

‡ **2:18** Jeremías 31.15.

li, e dbaryo äätoe. E kjĩshko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlõe lozi, ga rayozĩa» le.

³ Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlë shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozĩ Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozĩ ber beke.”»*

Ëbo tjlë shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk.

⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlë ba kong ga «İPjã so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlong dbaryo dörö lishko ga pjã dâr laga ërë bomi kongdo?

⁸ Pjã jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlõe loromi, ga rayoromi jlökoyo.

⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjĩshko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjĩshko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme.

---

* **3:3** Isaías 40.3.

10 “Zër e” le Sbörë shäng. KJOR botjyë pjlú llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

11 »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjây we iök go, ga pjây go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok.

12 Tjwe kjwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkworo roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

13 Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo.

14 Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlë ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

15 Kuya ga tjlä ba kong ga «Ios ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «jölö» le.

16 Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga ñya Jesúsde ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go.

---

† **3:11** Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlö äar ber Jesús parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlu ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjlïya Äre wlo.

² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge.

³ Eni ga Ä jek äär shäng Jesús tjlïk, llëbo shärye owa wlo le. Tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:
»“No mär dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe”»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go,

⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:
»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”»‡ le.

* **4:4** Deuteronomio 8.3.
Deuteronomio 6.16.

† **4:6** Salmo 91.11-12.

‡ **4:7**

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jíkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wolésowa İya wlo.

⁹ Eshko ga tjlê ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrêp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.”§

E kjïshko ga Ä, pja opkjos na dwayo» le.

¹¹ Eni ga Ä opkiono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi.

¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko.

¹⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dënishko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga,
e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong,
di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko
Galilea li kjako,
nopga judío llëm wleniyo löngshko.

---

§ 4:10 Deuteronomio 6.13.

16 Kajok eshko sopga jæk löng kjok ro sī roshko wopro ga

iök shjiy ña lok kësbang kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba,

gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara,

dlo wen tēm pjang kjok shröngto wleni.”»*

17 Eshko jek lækong ga Jesús beno shäng tjlẽ oba kong ga «Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjĩshko ga llẽbo owa shäryëmi löng li, e owa jlõe lozĩ, ga rayozĩa» le.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

18 Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga ñya ga domerga li bẽ löng.

19 Eshko ga tjlẽ ba kong ga «Pjã tek bor tjok, pjã pin wlo. Pjã to löng mã shak ame. Pjã iër to ber löng no töng bor kong shara» le.

20 Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

21 Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ña, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo.

22 Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono træk llëme

---

* 4:16 Isaías 9.1-2.

²³ Eshko ga Jesús jëk to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jïkong. Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judíoga syõ uyo lok kjwobi li roshko. Sbõ ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte.

²⁴ Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jïkong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlëno oba kong dlup go

¹ Ìya Jesúsdë ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga

² pina. Tjlë ba kong ga

Llëye shäryëy, shji ber wopjlú wlo

³ «Ëye songe le, llëye pjlú twe Sbõ kong wlo drete le ga

era ber wopjlú,
Sbõ ber ba pjluyo kjïshko.

⁴ Ëye slar ëë ga
era ber wopjlú,
wojeya Sbörë kjïshko.

⁵ Ëye wotöy ga
era ber wopjlú,

llono ga kjok uunkong twe Sbörë ba kong, ber
baŷya wlo kjishko.

6 Eye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pĵli
ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di
ië woydë wleni bako ga

era ber wopĵlú,
kjimte Sbörë ba shäryë kjishko.

7 Eye, oblë songe le ŷyado ga
era ber wopĵlú,
songe le Sbörë bako kjishko.

8 Eye Sbö woydë ĵlökoyo ba pĵlúshko, le kjamo go dö
llëm ga
era ber wopĵlú,
llono ga Sbö ŷya kjishko.

9 Eye oba wlëpyotkë, ber löng wopĵlú ëng tjok wlo ga
era ber wopĵlú,
kowe Sbörë ba wa kjishko.

10 Eye shdungoba, llëye woyde Sbörë li shärye
kjishko ga
era ber wopĵlú,
Sbö ber ba pĵluyo kjishko.

11 »Pĵây wlongoba, pĵây shdungoba, pĵây
ĵyöyotkëba bor kjishkoshko ga pĵây ber wopĵlúe.

12 Eshkoshko ga pĵây woydë llëme. Pĵây ber
wopĵlú dey. Pĵây äär kjok dogoshko ga pĵây
potjwlën ara. Dënashko ga Sbö tĵlökwo lagaga
shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shĵiy

13 »Pĵây so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre
kjing go kong. Gueniyo dlungna pĵlë ameshko ga
iëy ber pĵlë ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno
ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shĵlëkoba wlo.

14 »Pjāy so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U'lok dlup dbo go jney ga äe.

15 Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey, kããã të shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong.

16 Pjāy ber löng iök shjiy wleni. Pjāy jëk löng bëy oba boksho, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë

17 »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjaga lëmi llëme. Tja shrono shäng llëye lara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm bakoe. E eni llëme. Tja shrono shäng llëye lak jlököyo li, e llë loklo lë bomi kong, miydëmi wlo.

18 Lër bomi kong jlököyo ga kjopkwö, kjok ëre pjitë llëm obishko ga tjlökwö tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong guing, tjlökwö chirawayo ëmdë eni bakoe.

19 »Eni ga ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë, ga oblë pīya eni bako ga Sbö sök no pjluo yado lishko ga tjwlö sira li e lëba eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pīya ba kolë bako ga Sbö sök no pjluo yado lishko ga tjwlö ara li e lëba eshko.

20 ¡Tja kuzia! Woyde ga llëye woyde Sbörë li shäryëmi pjlu, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjāy äär ber löng Sbö sök no pjluo yado lishko llëme.

21 »“Shji no zrök llëme. Ëye no zröno ga e shdungko” laraba tjlapgaga tek dënashko so kong eni. Tjłkwo ëre kuromi tjän.

22 Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Ëye “Pja makrae” lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo kong, shdûya wlo. Ëye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äär jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

23 »E kjışhko ga pjây jek äär öng sho sukklo Sbö sënggło tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga

24 Sbö sënggło li rayëmi ber sök eshko, pjây nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjłú ëng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbö sënggło söromi li twë ga pjlúe.

25 »Pjây sökoba no llgwegaga shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdûya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzłong uyo roshko.

26 Lër bomi kong jłökoyo ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwłënomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

27 »“Shji pë oma boy oblë tjok llëme” laraba kuromi eni tjän.

---

* 5:22 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjışhko llëm ga e shdungko.»

28 Gueniyo l'ër bomi kong ga ëye walë oblë ìk, wotjlik ba pjlúshko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

29 »Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

30 Bomi orkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

31 »“Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kijbokwoyo twe ba kong dey” laraba kuromi eni bakoe.

32 Gueniyo l'ër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjïy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlä ëng tjok jlökoyo

33 »“Tjläkwo loromi jlökoyo Tjlapga ko go li shäryozï eni ìyado” laraba bi tjlapgaga tek dënashko so kong eni bakoe.

34 Gueniyo l'ër bomi kong ga pjäy tjlä jlökoyo Tjlapga ko go llëme. Pjäy tjlä jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjlu sökklo wleni kjïshko.

35 Pjäy tjlä jlökoyo kjok ëre so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjïshko. Pjäy

tjlë jlökoyo Jerusalén kjokyo kjishko llëm bako, e no pjluyo kësbang li† kjokyo kjishko.

³⁶ Pjây tjlë jlökoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sī, llëm ga pjlublún pjlara llëm kjishko.

³⁷ Pjây lan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjây lan ber ëng tjok eni döe. Tjlokwo lëmi oblë obi ga e laga Ärë.

Shji tjlwō shik ëng kong

³⁸ »“Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni.

³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryëy ba kong llëme. Pjây kwomso këlë shpora oblërë ga mlëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe.

⁴⁰ Pjây rote oblërë tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe.

⁴¹ Ëngkwaga, pjây iche ba llëbo sök dbo go äär wop kjöme le bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi.

⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe.

† 5:35 *No pjluyo kësbang* le li, e *Sbö* loklo.

⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozĩ ara. Pjãý syõshtos Sbõ kong, bomi shdunggaga kjĩshko.

⁴⁵ Enira pjãý jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shãryara li ie tẽ nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrẽ nopga jëk bëý li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe.

⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirẽ dö wleni ga pjãý potjwlëkklo llẽ lëmiro? ¿Pjãý tjlẽ ga nopga dbur tõngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshãryẽ e kjoyo llẽmdo?

⁴⁷ ¿“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erõ wleni ga llẽ shãryomirëro? Nopga Sbõ miydẽ llëm wleniyo omshãryẽ eni bakoe.

⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjãý ber lõng pjlo bek, dir llëm, baĩa dik bakoe.

6

Llëbo twëý nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjãý llëbo pjlu shãryëshko ga shãryëmi lkoba wlo llëme. Llëm ga pjãý potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirë llëme.

² »E kjĩshko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdõmi ë kong llëme. Nopga Sbõ tjlõkwo söga jlõkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshãryẽ eni judiõga syõ uyo roshko, irbo pjlobi bãng goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomi kong jlõkoyo ga potjwlëkklo tjok tjãn.

3-4 »Gueniyo pjäyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

⁵ »Pjäy syöshtë Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga syöshtë löng kojong nopga arashko, judioga syö uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjäyda syöshtëshko ga pjäy opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjäy syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjäy syöshtëshko ga tjlökwö lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlökwo le ara kjishko ga kuya Sbörëro le.

⁸ Pjäy opshäryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjäy syöshtë Sbö kong eni.

»“Data, pja sök kjok dogo,
bop ko, e ber kësbang, dboyë.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.
Ichos ga shäryë kjok ërë kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlö llëm sorë ga
owa pjang borwa go li löš ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjilzlong lishko llëme. Tjawa dös Ä wloshko dwayo.”*

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe.

¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryëy sorë

¹⁶ »Pjäy ië llëm Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlokwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjäyda ië llëm Sbö kongshko ga pjäy bokkwo shkwë, pjäy poshäryë yötso,

¹⁸ pjäy löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjäy parkë bomi kong om go, llëbo tjwlö ara tömi kjok ëre kjing go wlo llëme. Llëye tömi jüshko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryo dret bakoe.

²⁰ Pjäy parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjwlö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba sëyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe.

---

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

21 Bomi llëbo tjwlõ ara li tõng tjeng kjone ga pjãý wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

22 »Iök shjiy ãgõmi wẽlẽ bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlú wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni.

23 Gueniyo bomi bokkwo owa wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro sã wleni. Eni ga pjãý kjok ãgõ llëm ga pjãý lõng kjok ro yõt erä.

Sbö, dbur

24 »Ëye parkë pjlú do pjök kong ga äe. Shãrye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjãý wo pjang dbur go ãyado wleni ga pjãý parkë Sbõ kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjÿ llëme

25 »Lër bomi kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjÿ llëm, di kjÿ llëm, shwong kjÿ llëm bakoe. Pjãý lõng sã, e tjwlõ ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlõ ara, bomi shwong kjinmo.

26 Sënwa dbuk to lõng sorë ãzã. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sãya bomi Data sök kjok dogo lirë. ¡Ga pjãýda tjwlõ ara, sënwa kjinmo!

27 »¿Pjãý woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe.

28 ¿Pjãý woydë bomi shwong kjÿshko ega? Nana kjloshko so ãzã. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe.

29 Eni ëmdë ga lõng wolësowa ãyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyõ. Gueniyo

doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so ï dik llëme.

³⁰ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyö llëmdo? ¿Pjây mär Sbö go jlökoyo llëm ega?

³¹ »E kjïshko ga pjây woydë llëme. “¿Llëye uëy? ¿Llëye iëy? ¿Shji doyë llë go?”, e lëmi llëme.

³² Llëbo tjeng kës ëre kjïshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo pjâyda Data sök kjlara kjok dogo. Llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjän.

³³ Sbö ber bomi pjluyo sorë li woyotjlïmi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Tjlökwo lara li shäryozï eni. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjây woydë llëye wen bong li kjïshko llëme. E woyotjlïmi bong jâ ga pjlúe. Dbar kjwara kjwara ga llëbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

¹ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëm, pjây llëbo owa shäryono le Sbörë llëm wlo.

² Oblë woyotjlïmi sorë ga pjây woyotjlïya Sbörë eni bakoe. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li ïgömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro?

⁴ ¿Pjây bok roshko kjorkwang buk kjwang-nashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro?

⁵ ¡Pjāy Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlušhko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizī bām go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bāng li ĩgōmi wēļē, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llēbo Sbō ĩli twēmi ba wloyoga kong llēm, e so shjiti kjloshko so sēmire wleni. Eni ga tek workwē bomi kjing go irōng obi, ga pjāy ue. Bomi obrikkwo tjwlō ara wleniyo dbumi kōchi kong llēme. Eni ga sho shglēya bomi shjiryo drete.

Llēbo rokēy, llēbo wlēy, «U bāng bāng dōzī bor kong» lēy

⁷ »Llēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzī, ga wlēmi. “U bāng bāng dōzī bor kong” lozī, ga dār bomi kong.

⁸ Ēye llēbo rokē ga e kjre. Ēye llēbo wlēk ga e wlēya. Ēye “U bāng bāng dōzī bor kong” lē ga e dār ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warēshko ga kong apkwo twaydero?

¹⁰ ¿Ga kong mā rokeshko ga kong dgur twaydero?

¹¹ Eni ga pjāy nopga owa ěmdē ga pjāy wotjlik llēbo pjlu twē bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llēbo rokēmishko ga pjāy kong llēbo twe pjlu anmoyō.

¹² »Eni ga pjāy llēbo shāryos oblē kong, woydēmi ga shārye lok bomi kong sorē ga eni. Pjāy omshāryē enira kjok ĩlgwekklo tara Moisésdē li, tjlōkwo lara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e shāryēmi löng uunkong.

Kjēr bāng bam chira

13 »Pjāy opzrək jek kjër bāng bam chira li go. Irbo jek jong āär nopga shdūya ber tjeng ĩyado shtoyoshko li, e kjang llēm, kjëryo u bāng bam ee bakoe. Nopga jək ara e go.

14 Gueniyo irbo jek jong āär shji ber lōng sē ĩyado Sbō tjok shtoyoshko li, e kjang, kjëryo u bāng bam chira bakoe. Nopga jək e go kjlōbö döe.

No miydëy ba bo go

15 »No kjone kjone to lōng tjlë ga “Tja Sbō tjlōkwo laga” le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Tek lōng bomi shwoy öng wlëp ushko so wleni, miga pjāy shaywa, ue wlo le, shjiti kjlōshko so dik.

16 Kjillgwo bo kjrëy shkō sho doyo go llëme. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llēm bakoe. Eni ga llëye shärye nopga lirë goshko ga epga sorë miydëmi wëllëe.

17 Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa.

18 Kjor bo owa wlëy kjor doyo pjlú goshko llëme. Kjor bo pjlú wlëy kjor doyo owa go llēm bakoe.

19 Kjor lok bo owa kjlobi li köy, suy wlo.

20 Eni ga Sbō tjlōkwo lagaga kjok ère so li miydëmi ba bo go.

21 »Oba ara tjlë bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlōkoyo” le. Gueniyo epga kjone kjone āär ber lōng Sbō sök no pjluyo ĩyado lishko llëme. Èye bor Data sök kjok dogo li kolë ga āär ber ba nopga eröe.

22 No llgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlë bor kong ga “Pja borwa Tjlapga jlōkoyo. Bop tjlōkwo lororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo ĩydëba llēm wleniyo shäryororwa ara” le.

²³ Gueniyo eshko ga tja tjlë ba kong ga “Pjãy bor nopga llëme. Pjãy nopga owa erä. Pjãy opkjös bor shwoy ëre dwayo” lër ba kong eni.

U shäryëy sorë

²⁴⁻²⁵ »Ëye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäyarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo ëye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäyarashko ga shwleyo pjlonaruriso, rong llëme. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjlëno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko.

²⁹ Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok.

² Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jïkong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonoba bokshto, tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjluë» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja poptēr woydē. Pja ber pjlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjlúe.

⁴ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lēp ē kong llēme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kjīshko li kong, pja ŷya wlo erōe. Sbō sēngglo lara Moisésdē li sōp, twēp ba kong, pja poptono miydēba wlo» le.

Ēngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdē kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrēno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e ēngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga

⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llēm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Enira tja jek ba poptē» le.

⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja llēno llēm, tjwlō llēm, pja opzrēk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptē lēp erō ga poptē dani.

⁹ Tja kägäyo tjok. Llēye le bor kong li shäryēr eni ŷyado. Tja ēngkjwagaga ara kägäyo. Llēye lēr ba kong li shärye lok eni ŷyado bakoe. “Pja nomo” lēr kjlara kong ga toe. “Pja tegō” lēr kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlēk shäng pjir wleniyo ichēr llēbo shäryē ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yēy le erä, ga tjlē nopga jēk löng ba tjok li kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga domer ēre mär bor go jlōkoyo, Israel tjēyoga uunkong kjinmo.

11 Lër bomi kong ga nopga judío llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluyo iyado lishko.

12 Judíogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjĩshko» le.

13 Eshko ga tjlë èngkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro em poptara Jesúsde

14 E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba em wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme.

15 Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

16 Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjlëno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe.

17 Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaías kong li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

18 E irgo ga İya Jesúsde ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

---

* **8:17** Isaías 53.4.

19 Eshko ga no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

20 Kuya ga tjlä ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

21 E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

22 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsä

23 E irgo ga Jesús opyono kjong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe.

24 E irgo ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kjong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe.

25 Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlä ba kong ga «i Tjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llëm wlo!» le.

26 Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bangkjreämi ega? Pjäy löng mär bor go jlökoyo llëme» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjëkso.

27 Eni ga epga beno löng yëy le erä. Ga tjlä lok ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzïa. Tjläno pjluk, di iöya li kong ga kole pjluë» le.

Domerga do pjök goshko Ä sëyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sëyaga löng do pjök. Epga iir äya kjloshko so wleni. E kjïshko ga ëye jëk irbo e go llëme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga

²⁹ tjlë ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äätë llëm obi» le.

³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm, ië.

³¹ Eni ga Ä sëyaga li tjlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjây nomo» le. Ga Ä sëyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye ña domerga goshko Ä sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire.

³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdë

kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kjylland roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi.

² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llëm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. Ìya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng eshko kjlöbö. Kuya lok ga wotjlík ga «¡Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le!» le.

⁴ Wotjlík löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlík owa eni ega?

⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e ïgömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ïgömi wëlle.

⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjluë. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le.

⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko.

⁸ Ìya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjishko.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak lishko. Ìya

Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur töngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe.

¹¹ İya fariseogarë ga tjlë Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë.

¹³ Pjây to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: «Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.»† Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjëshko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁵ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li‡ shäng ba tjok obishko ga nopga

---

* **9:10** Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E **Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko** loklo, llëm ga **Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko** loklo. Ë ushko miydëy yötso llëme.

† **9:13** Oseas 6.6. ‡ **9:15** **Domer orkwosmok wlo** le li, e **Jesús** loklo.

mak löng eshko li[§] woydë llëme. Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jã.

¹⁶ »Shwong këguë* bängyëy shwong likyo tja[†]glën go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tja[†]glën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tja[‡]glën tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go[§] roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tja[‡]glën tyëy wlo ga woyde bapkwö tja[‡]glën, pjöyikong ber tjeng pjlu wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

¹⁸ Jesús shäng tjlä wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonö, tjlä ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jã. Gueniyo pja jek orkwö ië ba kjing go ga woshre iröng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjök, ba oppinggaga jek ba tjök bakoe.

²⁰ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar ÿya ÿyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono

---

§ 9:15 *Nopga mak löng eshko* le li, e *Jesús oppinggaga* loklo.

* 9:16 *Shwong këguë* le li, e *tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyö dëⁿashko* li loklo. † 9:16 *Shwong likyo tja[†]glën* le li, e *tjlökwo twara Sbörë jlökoyö tja[†]glën Jesús kjⁱshko* li loklo. ‡ 9:17 *Kjillgwo bo dyo dbo ara tja[‡]glën* le li, e *tjlökwo twara Sbörë jlökoyö tja[‡]glën Jesús kjⁱshko* li loklo. § 9:17 *Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go* le li, e *tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyö dëⁿashko* li loklo.

shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara.

²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesüsdë iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tjilë ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga posharyë löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong träk llëme.

²⁴ Eshko ga tjilë löng li kong ga «Pjây opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä.

²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok İgö llëm wleniyo poptara Jesüsdë do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok İgö llëm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tjilë ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok İgö llëm wleniyo li jek äär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjilë ba kong lok ga «¿Woyotjilmi ga pjây bokkwo poptër ga pjlúe lëmire?»

«Ëng, Tjlapga» le lok ba kong.

29 Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsdë, ga tjlë ba kong ga «Pjãý mär bor go kuzong ga shãryë bomi kong eni» le.

30 Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjãý poptoror lëmi ë kong llëme» le.

31 Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shãryara Jesúsdë ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jïkong.

Domer tjlë llëm poptara Jesúsdë kjlara

32 Domerga li opshino pjir ga domer söraba tjwe shäng kjlara, tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara.

33 Eshko ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlë. İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «Llëye İkdoy Israel kjokyo kjweni llëme» le.

34 Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlë ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyorë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

35 Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judíoga syö uyo roshko. Sbö ber no pjluvo sorë li roy pjlu le oba kong. Oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e poptara.

36 İya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjïshko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le.

37 Eni ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlobö döe.

38 Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe.

² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm ïyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur töngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita;*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbö tjlökwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjäy jek judíoga shwoy eröe. Pjäy jek nopga judío llëm wleniyo shwoy llëme. Pjäy jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe.

---

* **10:4 Cananitaga** le li, ba tjëyoga baïya woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo.

⁶ Pjāy to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjïshko.

⁷ Pjāy nom Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök.

⁸ Swlopga poptëmia. Shinmoga woshrëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjāy kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe.

⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme.

¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwö llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjïshko.

¹¹ »Pjāy äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjāy ber löng ba ushko, äär jong pjāy opshik kjok eshko dwayo guing.

¹² Pjāy äär ushko ga “Pjāy kjimte Sbörë” lëmi ba kong eni.

¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlu wleni ga kjimte Sbörë jlökoyo. Eni llëm wleni ga tjlökwo loromi pjlu li ber ba kong llëme.

¹⁴ Pjāy öötong löng kjone ga pjāy wlokjre llëm, pjāy kuya llëm wleni ga pjāy opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko.

¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga no ilgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko soppa shdüya Sbörë ara, Sodoma soppa, Gomorra soppa, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzia. Pjāy ichër jek löng öng wlëp ushko so jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. Eni

kuzong ga pjây jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjây ber löng wlêp bakoe.

17 Pjây sjêke. Pjây iëba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjây sökoba äär judíoga syō uyo roshko, pjây shpokoba no shpokklo go eshko wlo.

18 Bor kjîshko ga pjây sökoba äär tjeng no ichagaga boksho, pjlapga kësks boksho bakoe. Eshko ga llëbo ïnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe.

19 Gueniyo ga pjây shakobashko ga pjây woydë llëm, “¿lëye lër?” lëmi llëm, “¿lër sorë?” lëmi llëm bakoe. Pjây tjleshko ga tjlokwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjây woydë llëm e kjîshko.

20 Eshko ga pjây li tjlekdo llëme. Bomi Data Sëya li tjlekdo bomi kjîshko.

21 »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo.

22 Pjây ïywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjîshko. Gueniyo ga ëye mär Sbö go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado.

23 Pjây löngshko ga pjây shdungoba wleni ga pjây tök kjok shto oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga pjây äätë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjän.

24 »Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjwlök löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe.

25 Woyde oppingga lirë ga äär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga äär ber ba sogo ï dik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba

Beelzebú† ga era pjäye?

Nopga bangkjrëy llëme

²⁶ »Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjishko ga nopga bangkjrëy llëme.

²⁷ Tjlökwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlökwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo.

²⁸ Nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlu, gueniyo bomi sëyara zröya lok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlu li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon töshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme.

³⁰⁻³¹ Pjäyda tjwlö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlobi li shtara Sbörë pjir tjan. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjishko

³² »Pjäy tjlëno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjishko ga tja tjlë bor Data sök kjok dogo li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe.

³³ Gueniyo pjäy tjlëno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlë bor Data li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

---

† 10:25 Ä, e kowëba **Beelzebú** bakoe.

34 »Tja shrono shäng nopga ichë ber'löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber'löng wlëp ëng tjok wlo llëme.

35 Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba dataga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlaydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok.

36 Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

37 »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe.

38 Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

39 Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së ïyado Sbö tjok.

Bi potjwlëkkïo

40 »Ëye, pjây wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe.

41 Ëye Sbö tjlökwo laga wlokrara, e Sbö tjlökwo laga kjishko ga Sbö tjlökwo laga li potjwlëkkïo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjishko ga no pjlo bek li potjwlëkkïo ber ba kong bakoe.

42 Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjishko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkkïo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya,

³ llëbo kjakrokë Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sböre koshërwalöng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Lläye kuromi, ñnomi li to lëmi Juan kong.

⁵ Nopga kjok ñgö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwö roy pjlu lak ba kong.

⁶ Eÿe mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjluë» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjläno oba kong Juan kjishko. Tjlä ga «¿Pjäy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjäy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire?»

⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wölësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlu ga nopga eniyo löng pjlu ushko.

⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwö laga loromire? E jlöe. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwö lagaga oblë kjinmo.

10 Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno Juan kjishko. Tjlëno beno eni:

»“No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,
irbo poshäryë bop kong wlo.”*

11 »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjwlö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjuyoshko kjlobi li tjwlö ara, Juan kjinmo.

12 »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjuyoy wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbö ber no pjuyoy llëm wlo.

13 Juan tjwayde llëm obishko ga Sbö tjlökwo lagaga uunkong tjlëno ga llono ga Sbö, e ber no pjuyoy le. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë eni bakoe.

14 Eye, tja tjlökwo kuya woydë li kong ga lër ga Sbö tjlökwo laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan.

15 Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

16 »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjây so llë kjoyo lër bomi kong? Pjây so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlë lok ga

17 »“Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tëkwo woydoklo ga pjây slatong llëm bakoe” le lok eni.

18-19 »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo

---

* 11:10 Malaquías 3.1.

bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjây so kjwozirga löng li kjoyo e kjïshko. Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwo kjrëba woydë llëm kjïshko ga kjok eshko sopga wlona Jesúsdë

²⁰ Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjän, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjïshko ga e dbaryo ga epga wlona Jesúsdë, tjlë ga

²¹ «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ña Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ÿya Sbörë wlo tjän.

²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlík ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li ña Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi.

24 Eni ga lër bomi kong ga no ilgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sogga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

25 Eshko ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sogga, kjok ëre sogga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong'li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjïshko ga pja poshrër ara.

26 Shäryorop eni, woydorop eni kjïshko» le.

27 Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

28 »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë.

29 Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozï, pjây oppïs bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo.

30 Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

1 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo.

2 İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «iBop oppinggaga kjwe ïzong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm'li shäryë» le.

³ Kuya ga tjlě ba kong ga «¿Děnashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llěye shāryara tak pjang Sbō tjlōkwo go'li, e lomirě llěndo?

⁴ David opzrěno jek shāng Sbō u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbō kong'li, e uaga syōshtagagarě erō ěmdě ga uara loke.

⁵ Kjuk llgwekklo tara Moisésdě li tjlě ga wosh-tozlong dbaryoshko ga syōshtagaga parkě lōng Sbō u roshko li, llěye owa shārye lōng llěme. ¿E lomirě llěndo?

⁶ Lěr bomi kong ga ěreshko shāng kjlara tjwlō ara anmoyō, Sbō u kjinmo.

⁷ Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Woyděr ga oblě songe lěmi. E tjwlō ara, ōng zrōmi, sho sumi, pjě dret bor poshrěkklo li kjinmo.”* Tjlōkwo ěre llě loklo miyděmi kjwe ga “Pja owa shāryono” lěmi oblě llěye owa shāryono llēm'li kong llěme.

⁸ Woshtozlong dbaryo kägāyo li, no to ter kjok dogo dwayo ěre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsdě kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrěno jek judíoga syō uyo jong kjok eshko li roshko.

¹⁰ Domer shāng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga lōng eshko kjlōbō, llěbo wlěya lōng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlě lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptěy ga pjłúre?»

¹¹ «¿Bomi ōng, e lono pjłěbgwo roshko wosh-tozlong dbaryoshko ga shimi llěndo?

---

* **12:7** Oseas 6.6.

12 No, e tjwlõ ara, öng kjinmo anmoyõ. Eni ga llëbo pjlú, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjlúe» le ba kong.

13 Eshko ga Jesús tjlë domer li kong ga «Pja orkwo roshwîzong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlú, ba orkwo kar go dik.

14 Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlú?» le.

Sbö parkaga

15 Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poptara uunkong,

16 ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

17 Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

18 «Bor parkaga kjroror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlú ba tjok bakoe.

Bor Sëya iër ber ba go,

ga kjok llgwer sorë li roy shdöya tjëyoga uunkong kong.

19 Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm,
öö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

20 Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,†

shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,‡

---

† 12:20 *Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm* le li, e *domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëme* loklo. ‡ 12:20 *Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm* le li, e *domer li ber wotöy, nopga mä ba go sira dö li tjok* loklo.

kjok llgwera beno bek pjir guing.

²¹ Llono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshë.»§

Jesús, Beelzebú*

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok ïgö llëm, tjlë llëm, goshko Ä sëya kjlara kjïshko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok ïgö pjlu, tjlë pjlu bakoe.

²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «¿Ere David tjëyo shrono shäng bi dögaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir, ga tjlë ba kong ga «Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe.

²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebürë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjïshko ga epga omik wëllë ga pjây diktong löng jlëe.

²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

---

§ 12:21 Isaías 41.1-4. * 12:21 Ä, e kowëba *Beelzebú* bakoe.

29 »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrök lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjrira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjlúe.†

30 »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no tóng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

31 E kjishko ga lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme.

32 Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

33 »Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go.

34 ¡Pjäy so dgur kjoyoe! ¿Pjäy owa kjishko ga pjäy tjlä pjlú sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamo go.

35 No pjlú ga tjlä pjlú, wotjlík pjlú kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlík owa kjishko.

36 Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwö owa lono kjwobi li kjishko.

37 Eshko ga pjäy ie ber löng pjlú, llëm ga pjäy ie ber löng shdungko, tjlökwö loromi li kjishko» le.

† 12:29 *Domer dbo ara* le li, e *Ä* loklo. *Shrono shäng ba llëbo lüyotkë* le li, e *Jesús* loklo. Lara eni li, e *Ä* sëyaga iche wlo ga woydara ga *Ä* zana guing loklo.

Jonás jyāgļo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e kjone kjone tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörē li jyāgļo shāryos kjrina borwa kong, llēbo ūydēba llēm wleniyo ģnwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Pjāy so domer orkwosmok shāng pjir, gueniyo jēk shāng walē oblē tjok kjoyoe. Woydēmi ga llēbo jyāgļo shāryēr bomi kong, gueniyo shāryēr llēm, Sbō tjlōkwo laga Jonás, e jyāgļo shāryotē bomi kong erōe.

⁴⁰ Dēnashko ga e beno sōk mā dlung roy so kēsbang bō roshko dbargwo mya, shkē dba sorē ga no to ter kjok dogo dwayo ēre āār ber buk klung roshko dbargwo mya, shkē dba eni bakoe.

⁴¹ Nīnive sopga, e Jonás tjlōkwo kunoshko ga llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayarae. Ga ēreshko no shāng kjlara tjwlō ara, Jonás kjinmo. E kjīshko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbōrēshko ga Nīnive sopga kojong lok, ga tjlē ga “Kjwepga shdungko” le.

⁴² Sabá so pjłuyo walē tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydē li kuya wlo. Ga ēreshko no shāng kjlara tjwlō ara, Salomón kjinmo. E kjīshko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbōrēshko ga walē li kojong, ga tjlē ga “Kjwepga shdungko” le.

⁴³ »Ä sēya pjang no goshko li toshko ga to shāng shto wlēk kjok dogro no llēmshko, woshtē wlo, gueniyo wlēya llēme.

⁴⁴ Eshko ga wotjlĭk ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. Äär iröng ba ushko ga wlēya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni.

⁴⁵ Eni ga sēya oblë tōya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyō, shäng bām go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa, ga pjāy ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

⁴⁶ Jesús sök tjlë oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo.

⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ĩk kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le.

⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pīya ba sakkwo go, ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga.

⁵⁰ Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go.

² Nopga shrono löng ara kjĭshko ga Jesús opyono kjong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako.

³ Eshko ga tjlëno ba kong ara llëbo jyãglo go, tjlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing.

⁴ Sguĩyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bãng, ga sënwa shrono, uara lok drete.

⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko.

⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe.

⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwĩnae.

⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbãw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30).

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyãglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bãng ga tjlë ba kong ga «¿Pja tjlë oba kong llëbo jyãglo go erä ega?»

¹¹ «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme.

¹² Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.*

---

* **13:12 Llëbo tjok** le li, e Sbö tjlökwo loklo. Eni ga ëye Sbö tjlökwo kjrë ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo ëye omkjrë llëm ga Sbö tjlökwo miyde tjan li döya ba shjiryo.

13 Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. İya löng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlë ba kong llëbo jyāglo go e kjīshko.

14 Llëye lara Sbö tjlōkwo laga tek dēnashko so İsaıasdë li beno epga li kjīshko. Tjlēno beno eni:

»“Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm,
İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm bakoe.

15 Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.

Kwomgwo bāng bāngzara lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,

opping lok sira llëm wlo,

optwë ber bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo bakoe.”

16 »Gueniyo pjäyda kjok İgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwomgwo go bakoe. E kjīshko ga pjäy ber löng wopjlúe.

17 Lër bomi kong jlōkoyo ga llëbo İmi, kumi löng ère tjwlō ara. Dēnashko ga Sbö tjlōkwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omīk woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

18 »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzİa.

19 Èye Sbö ber no pjluyo sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bāng li kjoyoe. Tjlōkwo li dgak pjang ba pjlúshko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

20 Dwla lono ak ara tjrëko li, e ëye tjlökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li loklo.

21 Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlúshko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdun-goba tjlökwo li kjishkoshko ga tjlökwo li raye, söya ame.

22 Dwla lono shkö sho roshko li, e ëye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlīya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme.

23 E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e ëye tjlökwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlú li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko

24 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «¿Sbó ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlú wleniyo dgara ba kjok kjing go.

25 Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlú li roshko, ga to ey dwayo.

26 Eni ga dwla pjlú li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

27 »Iya dwla sogo li parkagagarë ga öör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlë ga “Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlú eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?”

28 »“Söga, dgaga bi moskworë” le ba kong.

»Kuya lok ga tjlë ba kong ga “¿Kjlo sho owa kjwe shirware?”

29 »“Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlú kjwe skwe tëm ba tjok äe.

30 Pjlú wlo ga iozī ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlú li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko” le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

31 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe.

32 Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

33 Ga Jesús tjlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)† ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go

---

† 13:33 Gök *kësbang* *tjung wleni kjwo sak kjwara (10)*, e *bayo litro sak pjök (20) dik*.

³⁴ Llëbo uunkong ëre lara Jesúsdë nopga kong llëbo jyāglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme.

³⁵ Shäryono eni, tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënishko sorë li ber jlököyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Tja tjlä llëbo jyāglo go;
 tjlökwö lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko,
 kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong.»‡

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo lara Jesúsdë

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo.

³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlú li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo.

³⁹ Ba moskwö, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe.

⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe.

---

‡ 13:35 Salmo 78.2.

Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li tōng.

⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿy.

⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso.

Llëbo tjwlō ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo tjwlō ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwlō ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwlëna beno ba kong.

Obrikkwo tjwlō ara

⁴⁵ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so domer llëbo tjwlëga, soynega to shäng obrikkwo tjwlō ara wlëk kjoyo bakoe.

⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwlō ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwlëna beno ba kong.

Kjla mã shakklo

⁴⁷ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjla mã shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mã shaya llërba pogo.

⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjöshko, ga mã pjlú wleniyo tōngoba shing roshko, ga owa li dbukoba.

⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo,

⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjïy» le.

Llëbo tjaġlën, llëbo këguë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Tjlökwö lër shäng li llë loklo miydëmi löngde?»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye no ping pjlu, Sbö ber no pjlyo sorë li kjïshko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llëbo jnek tjeng ara, llëbo tjaġlën, llëbo këguë bakoe. Ga llëbo li shiya, twe oba kong ga pjlu» le. §

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlëno llëbo jyäġlo go pjir ga to ey dwayo.

⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syö uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye sorë?»

⁵⁵ ¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo?

⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» le lok ëng kong eni.

---

§ 13:52 *Llëbo tjaġlën, llëbo këguë* le li, e *tjlökwo tjaġlën, tjlökwo këguë* loklo.

⁵⁷ Ga tjlökwo kjre lok woydë llëm, iirkono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwlö llëme» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mär Jesús go llëm kuzong ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara ara eshko llëme.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkosho ga Pjlu Herodes* parkë sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga

² tjlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjishko» le.

³⁻⁴ Kjupäbäshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko» le. E kjishko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo.

⁵ Zröya woydë, gueniyo «Juan, e Sbö tjlökwo laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodías wa walë li bërkonono oba löng kjlobi li boksho, ga Herodes beno sök wopjlu e kjishko.

⁷ E kjishko ga tjlëno ba kong jlökoyo ga llëye roke li twe ba kong.

⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjlë Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

---

* **14:1 Pjlu Herodes**, e kowëba **Herodes Antipas** bakoe.

⁹ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo tjlëno jlökoyo nopga mana löng li boksho kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong.

¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko,

¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsdë ga opshino shäng lishko dwayo ga opyono kyyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong.

¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kyyong roshko dwayoshko ga nopga ëng töno träk llëm li ña, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye drete. Pjlú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Brik lok llëm ga pjlúe. Sëzĩ pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sözĩ bor kong» le.

19 Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo ïya jem drëng ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga löng kës li kong.

20 Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlué. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

21 Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

22 E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kkyong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko.

23 Brikong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

24 Eshko ga kkyong li jek öötong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjïshko.

25 Kjok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong.

26 ïya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlä ëng kong ga «¡Kjwe äya jlöe!» le.

27 Jekdo eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «¡Pjāy wokjange! ¡Tja li jekdo shäng! Llēye bangkjrēmi llēme» le.

28 Eni ga Pedro tjlē ba kong ga «Tjlapga, pja jlō ga tja ichos jek jek di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorē ga opshino kyyong roy dwayo, ga jëktong jek di kjing go, Jesús shwo lëkong.

30 Eshko ga ñya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrara, ga pir jer jong, ga tjlē ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

31 Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlē ba kong ga «Pja mär bor go jlōkoyo llēme. ¿Pja kjimtēr llēme lorop ega?» le.

32 E irgo ga opyono lok kyyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksoe.

33 Eshko ga beno löng kyyong roshko li, Jesús poshrēra, ga tjlē lok ba kong ga «Pja Sbō Wa jlōe» le.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

34 Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo.

35 Jesús miydara kjok eshko sopgarëshko ga roy shdōra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong,

36 tjlē ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwē sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbō bokso sorē

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë lok ba kong ga

² «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbö kjok llgwekklo kolëmi llëm ega?

⁴ Sbö tjlëno ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwlö ara.”* Sbö tjlëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë läywono owa ga e zrökko.”

⁵ Gueniyo ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga “Pja kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga

⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbö tjlökwo ioromi beno tjwlö llëme.

⁷ ¡Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjlëno beno eni:

⁸ »“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjlïya ba pjlúshko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm, nopga pïya kjok llgwekklo tak norë go erö kjishko”»† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzïa.

---

* **15:4** Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † **15:9** Isaías 29.13.

11 Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li laga ba tjëlkwö le om go lirë» le.

12 Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bång ga tjël ba kong ga «Llëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydëpde?»

13 «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go.‡

14 Kjwepga löng wëyë. Kjok ïgö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok ïgö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok ïgö llëm wleniyo wlosöya no kjok ïgö llëm wleniyorë ga lon tjeng pjöyikong pjlebgo kjaraso roy» le ba kong.

15 Eshko ga Pedro tjël ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyäglo go li pjllölgwes borwa kong sira» le.

16 Kuya ga tjël ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire?»

17 Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo?

18 Gueniyo ga tjëlkwö lëy li wen tëm bi pjlushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbö bokso laga erë.

19 No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjlushko dwayo uunkong.

20 Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ererë. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbö bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

---

‡ 15:13 *Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirë llëm* le li, e *nopga mär Sbö go llëm* li loklo. *Epga ber skwako sleng go* le li, e *epga kje Sbörë ba boksho dwayo* loklo.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlōkoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko.

²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, ïn ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjïshko» le.

²⁴ Kuya ga tjlë walë li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlëp ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walë li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjitiŠ kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlōe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitiře ga pjlu» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go jlōkoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swlopga poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go.

Š 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë **shjiti**, woyde lok llëm kjïshko.

³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swlopga söra lok ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok ïgö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlë llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae.

³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlë llëm wleniyo, e tjlëno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök ïgö llëm wleniyo, e kjok ïno bakoe. Ìya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjïshko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsdë wlar uunkong töshko.

³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko»

le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjlorgara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjlöglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

³⁹ E irgo ga nopga briktong pjir ga Jesús opyono kyyong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llëbo jyäglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlë ga «Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ïmi kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjlúe lëmi.

³ Ïmi kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë loklo miydëmi pjlúe. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang'li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llëme.

⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsdë kuzong ga tjlë ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Pjây mär bor go jlökoyo llëm ega?»

⁹ ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo?

¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro?

¹¹ ¿Tja tjlë shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjây sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlë li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pïya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

13 Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlē ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e è'leba?» le.

14 Kuya lok ga tjlē ba kong ga «No kjone kjone tjlē ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlē ga pja Sbö tjlökwo laga tek dēnashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlē ga pja Sbö tjlökwo laga tek dēnashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlē ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dēnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

15 Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāy e, ¿tja è'lēmi?» le.

16 Kuya Simón Pedrorē ga tjlē ba kong ga «No pjluvo ichara Sbörē shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök İyado li Wa jlōe» le.

17 Kuya ga tjlē ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlēno li laga norē bop kong llēm, laga bor Data sök kjok dogo lirē bop kong. E kjışhko ga pja ber wopjlúe.

18 Lēr bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywē wlo ga ak kjang iēba bām go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjēyo shäryēr kjrina bor tjlökwo kjrägaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lēr li, e ber u li shakklo wleni. Tjēyo li zāya Ärē ga äe.

19 Ga pja kong dbo twēr, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichēp sorē kjok ère kjing go ga epga iche Sbörē kjok dogo eni bakoe» le.

20 E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong obi ga «No pjluvo ichara Sbörē shrono shäng li, e tja lēmi è kong llēme» le.

---

* 16:18 Grecia so tjlökwo **Pedro**, e **ak** loklo.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjışhko

21 Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judio tjlapgaga kjok ilgwegaga wleniyo, syôshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

22 Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «;Tjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

23 Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «;Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlîp shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlîpdë shäng eröe» le.

24 Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlîk îyado, wotjlîk llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjışhko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme.

25 Ëye wotjlîk opdë om go, zrökoba bor kjışhko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjışhko ëmdë ga era ber sök së îyado kjok dogo.

26 Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

27 »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälã goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok.

Eshko ga no kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryara dö li kjïshko.

²⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluoyo sorë li ïmi wëlle» le.

17

Jesús kjlopswono beno kãã lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e söra Jesúsdë jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go.

² Eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kãã lletlet dlo wleni, ga shwong beno pjublún shjiye.

³ ïya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko.

⁴ Eni ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjluë. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlú ba tjok. Ba tjlökwo kuzïa» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjïshko.

⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlë ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjrëmi llëme» le.

⁸ ïya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Llëye ĩnومي yē lanyotkēmi ē kong llēm, no to ter kjok dogo dwayo ēre woshrara Sbörē iröng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go tjlē lok ga “Borwa pjluyo iche le Sbörē li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bām go” le. ¿Lē lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bām go jlōe. E tjwe llēbo uunkong poshāryaga.

¹² Gueniyo lēr bomi kong ga e shrono öör tjan. Gueniyo ga to miydaraba llēme. Kong llēbo owa shāryaraba, woydaraba sorē li eni. No to ter kjok dogo dwayo ēre kong llēbo owa shāryēba e kjoyo bakoe» le ba kong.

¹³ Miydara ba oppinggaga lirē eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shāng.

Dwlas goshko Ä sēya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shāng Jesús zlong bāng kjlara, kjök tono,

¹⁵ ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llēbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Olö ga dguē iök roshko, llēm ga lon dishko.

¹⁶ E kjīshko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llēme» lē.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjāy wotjlīk owa. Pjāy mär Sbö go llēme. ¿Tja ber shāng bomi tjok kjēr äär jong llono, pjāy mär

ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le.

¹⁸ Eshko ga Ä säya li wlonä, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjlúe.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlä lok ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa lläm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjäy mär Sbö go jlökoyo lläm kjishko. Lär bomi kong jlökoyo ga pjäy mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjäy tjlä dlup ëre kong ga “Pja opkjos jek pjola” lëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko,

²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwläkklo Sbö u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwläkklo dburyo li töngga Sbö u kong löng eshko li tjlä Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwläk llämdo?»

²⁵ «Ëng, potjwläya» le ba kong.

---

* **17:20-21** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië lläm Sbö kong, pjäy syöshhtë Sbö kong ara dey.»

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿“Pjãý kä potjwlëk bor kong” le pjlupgarë è kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ba nopga baïyara kä potjwlëk llëme.

²⁷ Gueniyo ëye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mã ship kjlara bãm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur tönnga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

18

Ëye tjwlõ ara anmoyõ

¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bång ga tjlë ba kong ga «¿Sbö sök no pjluyo ïyado lishko ga tjawa löng ère tjrëko, tjwlõ kësbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shång ba tjrëko,

³ ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ër bomi kong jlõkoyo ga pjãý opakjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjãý äär ber löng Sbö sök no pjluyo ïyado lishko llëme.

⁴ Ëye opakjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlõ kësbangyo Sbö sök no pjluyo ïyado lishko li e.

⁵ Ga ëye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjïshko ga tja wlokrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsde

⁶ »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlõe. Shäryayde llëm obishko

ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bêngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey.

⁷ Llëbo tjeng ara kjok kjwang jikong no ichë llëbo owa shäryë wleni. Llëbo wen eni iyado. Gueniyo eye no ichë llëbo owa shäryë ga e song jlöe.

⁸ »E kjishko ga bomi orkwo, bomi dre, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjäy pjë bomi orkwo pjök'li tjok, bomi dre pjök'li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

⁹ Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjäy opzrëk jek äär Sbö sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlu, pjäy pjë bomi bokkwo pjök'li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwlö llëme lëmi llëme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado'li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿Llë lëmi? Domer shäng kjlara, e öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök'li wlëk llëmdo?

¹³ Wlënashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li

---

* **18:10-11** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado'li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dwayo ëre shrono shäng no jeno löng li döga.»

woyotjliya ara llëme. E ber sök wopjlu kjlara jeno, wleña li kjishko.

¹⁴ Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo llgwek ëng kong sorë

¹⁵ »Bop kjlara opshäryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa shäryara li jlöe le wlo. Jlö lara ga pjây beno löng wopjlu ëng tjok.

¹⁶ Jlö le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlöe le lok wlo, Sbö tjlökwö tjlä ga «Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlöe le lok wlo»[†] kjishko.

¹⁷ Jlö le llëm obi ga pja nom syö uyo, ga lep bor tjlökwö kjrägaga löng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jlö le llëm obi ga iep ber shäng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik, dbur töngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lër bomi kong jllökoyo ga no llgwemi sorë kjok ëre kjing go ga llgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe.

¹⁹⁻²⁰ Lër bomi kong obi ga bor tjlökwö kjrägaga tön löng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây tön wotjlik kjrinaso kjok ëre kjing go, pjây löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syö go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwöl ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjläpaga, ¿bor kjlara llëbo owa

[†] **18:16** Deuteronomio 19.15.

shäryono bor kong li iër ber tjwlõ llëm pjlobi ga pjlú? ¿Shäryër eni pjloglo kjäk (7) ga pjlúre?»

²² «Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjlararë bop kong li iëp ber tjwlõ llëm pjloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).‡

²³ »Eni ga Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwlõ ba kong kjöme le lok ba kong wlo.

²⁴ Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söra ba shwoy kjlara, pogo tjwlõ ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) parkë lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni.

²⁵ Tjwlëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjlu tjlë ga “Kjwe soynezī jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baīya uunkong tjok, ber löng parkë oblë kong, pogo tjwlõ li tjwlëya bor kong e go wlo” le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonο, tjlë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong” le.

²⁷ İya pjlurë ga songe le, ga tjwlõ shira ba kong ame, döra beno shäng ojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwlõ ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga tjlë ba kong ga “İPja pogo tjwlõ bor kong li tjwlës bor kong jekdo, eeri eröel” le.

‡ 18:22 Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yõtso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydëy yõtso llëme.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonu, tjëlë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwëlën bop kong uunkong” le.

³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwëlö li tjwëlëna ba kong pjir guing.

³¹ »Iya pjlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye ina lok li roy lara pjlu kong.

³² Eni ga ba parkaga li rokara pjürë, ga tjëlë ba kong ga “Pja parkaga owa. Pja pogo tjwëlö bor kong ara ëmdë ga tjwëlö shiror bop kong llëme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror.

³³ ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?” le.

³⁴ Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwëlö kjöme li tjwëlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjwëlö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

¹ Jesús tjëlëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong.

² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlík wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga pjlúre?»

⁴ «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo?

⁵ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjlë ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸ «Llëye kumi woydë llëm kjishko. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme.

⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppinggagarë ga tjlë ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlökwo ëre kjraga uunkongdë llëme. Ëye kjimte Sbörë ga era omkjrë.

¹² Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluyo li kong ga pjlú wlo. Ëre llë loklo, ëye ommydë woydë ga miyde ga pjlú» le.

* **19:4** Génesis 1.27.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

¹³ Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng.

¹⁴ Eni ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Eye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo» le.

¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, çllëye pjlú shäryër, tja ber sök së iyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷ «çLlëye pjlú jakrokëp bor kong li llëro? Pjlú li, e Sbö eröe. Pja ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga kjok ilgwekklo tara Moisésde li kolozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «çKjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme.

¹⁹ Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara,† ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe»‡ le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwo lëp shäng kës li shäryër shäng eni tjän. çLlëye shäryër obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydë ga pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

† **19:19** Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ **19:19** Levítico 19.18.

22 Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

23 E irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko wlo ga kjange.

24 Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

25 Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Enira ëye därdo?» le.

26 Kuya ga ÿya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

27 Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës'li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llëye wlënwa e kjishko?» le.

28 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglënshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkek äär sök bor pjlü sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjäy sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringsgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo.

29 Ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së ÿyado Sbö tjok bakoe.

30 Gueniyo eerishko ga nopga tjwlö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. Ga

eerishko nopga tjwlō chira löng ara li, e ber löng tjwlō ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluyo sorē, e so llēbo lēr bomi kong ēre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlēk parkē ba kong wlo.

² Eshko ga tjlēno parkagaga li kong ga potjwlēya dbar kjwara āska lara, ga ichara jek parkē ba kjok buk'lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlēna löng kjlōbö pak dret, llēbo soynezlöng.

⁴ Eshko ga tjlē ba kong ga “Pjāy nom parkē bor kjokshko, ga pjāy potjwlēn bēye” le.

⁵ Eni ga to jek lok parkē ba kong.

»Dlo dluw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö'lē wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlēna löng kjlōbö pak drete. Eshko ga tjlē ba kong ga “¿Pjāy dbo ga löng parkē llēm ega?”

⁷ »“Tjawa parkē ē tjok llēm kjīshko” le lok ba kong.

»Kuya ga tjlē ba kong ga “Pjāy nom parkē bor kjokshko” le.

⁸ »Öötong kjok shkē ga kjok sogo li tjlē ba parkaga kägäyo kong ga “Parkagaga to rokēp, ga potjwlēma. Shrono parkē iröng li potjwlēp bām go, shrono parkē bām go li potjwlēp ber iröng” le

⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwlëya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe.

¹¹ Potjwlëna lok pjirshko ga kjok sogo li läywe lok owa ëng kong,

¹² tjlä lok ga “¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? ¡Tjawa song parkono dlo roshko dboe!” le lok ëng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjlä parkaga kjlara kong ga “Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong.

¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga

¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjïshko. ¿Pjäy wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjïshkore?” le.

¹⁶ »Eni ga tjwlö ara eerishko li, e ber löng tjwlö chira eshko, e ga eerishko tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlä ba kong ga

¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo,

¹⁹ ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjlä ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyushko ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjläre?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlë. Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlä, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlä, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong.

²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlä ba kong ga «Miydëmi pjlä ga kjök ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä.

²⁶ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Eye opyë woydë ber tjwlō ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey.

²⁷ Eye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey.

²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, eye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok.

³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok ïgö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjlë ba kong ga «Pjäy kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlë lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjok ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsde, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok ïgö wëllë, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, p̄jlu dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök,

² ga tjlë ba kong ga «Pjãy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlëmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong.

³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* sopga kong ga

“Bomi p̄jlu tek sök döro bomi shwoy wlëp,
öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go” lëmi ba kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni.

⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwop-tara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.‡

---

* **21:5** *Sión* kjokyo, e kowëba *Jerusalén* bakoe. † **21:5** Zacarías 9.9. ‡ **21:8** Eshko dbaryo ga p̄jlunga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlë ga «David tjëyo kjwe pjlú jlõe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlú jlõe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwö laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwläk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe.

¹³ Ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo. § Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara.

¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryë li ñna lok. Eshko ga öö le kjwozargarë löng Sbö u zlong bäng,

---

§ 21:13 Isaías 56.7.

tjlë ga «David tjëyo kjwe pjlu jlöe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara,

¹⁶ ga tjlë lok Jesús kong ga «¿Llëye le lok li kup shängde?»

«Ëng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tükwo go.”* ¿E lomirë llëmdo?» le ba kong.

¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsde beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyoshko ga pjli arae.

¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äär ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppingagarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äär llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ëre shäryëmi ga pjlu, ga pjäy tjlë dlup ëre kong ga “Dlup, pja opkjös jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe.

²² Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlëmi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

---

* **21:16** Salmo 8.2.

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pïya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judío tïlapgaga kjok ñlgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjïkwo kjroromi llëm ega?” le bi kong.

²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga le nopga uunkongdë. E kjïshko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjréy ara kjïshko» le.

²⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjïshko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye lër bomi kong ëre woyotjliĩa. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjilgwwo bo ara lishko” le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga “¡Tja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjliño oblë, ga to jek parkë.

³⁰ E irgo ga domer li tjlë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjlë ba

kong ga “Jölo, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llëme.

³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjlökwo kjroromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjlökwo kjrono. İnomi eni ëmdë ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjlökwo kjroromi llëm obi. E kjışhko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pjluyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjlë bomi kong llëbo jyäglo go. Kuzĩa. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlobö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjlobö, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong.

³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara löra ak go.

³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlöbö obi, ichara bäm go 'li kjinmo. Öötong löng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi'li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga “Miydër ga bor wa ërera bangjre lok” le.

³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa 'li ïya kjok dagaga löng lirë ga tjëlë lok ëng kong ga “Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo” le.

³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok 'li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo 'li tjwe iröng obishko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Parkagaga owa 'li songe le llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme 'li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm 'li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlo ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.”†

¿E lomirë llëmdo?

⁴³ E kjishko ga lër bomi kong ga pjây kjrara Sbörë, e ber bomi pjlu wlo. Gueniyo pjây omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjlu 'li kjayde, e ber ba pjlu shara wlo.

† 21:42 Salmo 118.22-23.

44 Ëye lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

45 Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara lok ga ba layde shäng.

46 Eni ga shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö tjlökwö laga lëba kjïshko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

1 Jesús tjläno ba kong llëbo jyäglo go jek obi. Tjlë ga

2 «Sbö ber no pjlyuo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo poshärye shäng.

3 Eni ga ba parkagaga ichara kjlöbö nopga mana li rokë, gueniyo tek lok woydë llëme.

4 E irgo ga ba parkagaga oblë ichara jek tjlä nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e poshäryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjäy tek malinge” le.

5 »Kura lok, gueniyo kölara lok llëme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko.

6 Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, sh-pokza tjä tjä, ga zrörae.

7 »Roy kuya pjlyurë ga iirkonoe. Eni ga ba ëngkwagaga ichara ba parkaga zrögaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe.

⁸ Döni ga tjlě ba parkagaga kong ga “Dli llě shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlõ llēm, tek tjwe na wlo.

⁹ Eni ga pjāy nom irbo bäng, nopga tön arashko ga ë pogo wlēnomi li mami, bor wa orkwos-mozlong dbaryo shrëya lok bi tjok wlo” le.

¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlu, nopga owa, e wlēna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjļu opzrök jek äär nopga mana löng li ikshko ga ĩya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete.

¹² Eni ga tjlě ba kong ga “¿Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llēm ega?” le. Kuya kjing erä.

¹³ Eni ga pjlu tjlě ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazī, pjrizī ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzī jek kjoko, kjok ro sī roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjīy” le.

¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlõbö erä» le.

Shji kã potjwlěk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga tōno, lano lok ëng kong. Woydara ga llëbo jakroke Jesús kong, dborye bëy llēm ga doshaya lok e go, rote wlo.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjlõbö, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjlě ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlě beke. Woyde Sbörë ga shji jek sorë li lëp jlökoyo. No tjlěshko ga tjlõkwo kup llēm, tjwlõ kjöm pogo, e bop kong ga tjwlõ beke. Pja tjlě bek ë pogo kong.

17 ¿Eni ga shji kä potjwlëk p̄lu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga p̄lúre?» le.

18 Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga t̄lë ba kong ga «¡Pjãý Sbö t̄lökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjãý wotjlik owa bomi p̄lúshko! ¿Tja t̄lĩmi ega?

19 Dburwa kä potjwlëkk̄lo li tek sözi bor kong kjwara, ãn wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara.

20 Eni ga t̄lë ba kong ga «¿Domer jyãglo sök dburwa ère go jũ è? ¿Ko tak pjang ère go jũ è?»

21 «Kjwe p̄lu kësbangyo sök Roma kjokyo li ã» le lok ba kong.

Kuya ga t̄lë ba kong ga «Eni ga llëye p̄lu ã li, e twozi p̄lu kong, gueniyo llëye Sbö ã li, e twozi Sbö kong bakoe» le.

22 Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshroslong dbaryo

23 Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlóbö ga t̄lë ba kong ga

24 «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li t̄lë ga “Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li ã wleni wlo.”

25 »Pjlara ga borwa tjrëko èreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llëm kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syã tjok.

²⁶ Eni ga ba lëng wolono jek bakoe. Ba lënga kjlobi li orkwosmono ba syã tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llëme.

²⁷ E irgo ga walë li to wolono bakoe.

²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «¡Pjãy diktong löng jlõe! Sbö tjlökwo tak pjang li miydëmi llëm, ba dbo kësbang li miydëmi llëm bakoe.

³⁰ No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara.

³¹⁻³² Pjãy wotjlík ga no wolono, ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga Sbö tjlëno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”^{*} lara. ¿E lomirë llëmdo? E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö» le ba kong.

³³ Kuya nopga löng lirë ga beno löng yëy le erä.

Kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesúsde li kuya fariseogarë ga ëng tönö lok.

³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga

³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjwlö kësbangyo li kjone dey?»

---

^{*} **22:31-32** Éxodo 3.6.

37 «Llëbo woydëpshko, llëbo woyotjlïpshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo İyado.»†

38 Kjuk İlgwekklo tjwlö kësbangyo li e.

39 Kjuk İlgwekklo kjrina obi tjwlö ara, e so bäm li kjoyoe. Tjlë ga «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»‡

40 Kjuk İlgwekklo kkring pjök ëre tjwlö ara an-moyö. Kjuk İlgwekklo İlamo tak lok li, İlëye tara Sbö tjlökwo lagagarë li, e beno shji Sbö woydë sorë, shji ëng woydë sorë, e pingglo bi kong eröe» le ba kong.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë?

41 Fariseoga löng eshko obi wopro ga

42 Jesús tjlë ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sbörë li, e ë tjëyo İlëmi?»

«E David tjëyo» le ba kong.

43 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga David go Sbö Sëyashko ga no pjluyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlë ga

44 »«Tjlapga tjlëno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ le.»§

45 »¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

46 Kuya lok ga to dboryara ërë İlëme. Eshko dbaryo jek İlëkong ga ëye wokjang İlëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

† 22:37 Deuteronomio 6.5.
Salmo 110.1.

‡ 22:39 Levítico 19.18.

§ 22:44

23

No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlonä Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga

² «No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbö tjlökwo go jlökoyo li epga, ëye oblë drete le lok eni.

³ E kjishko ga pjäy pïya sorë ga shäryozï eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjäy omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjlë ga “Llëbo shäryëy jüni” le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴ »Oba pïyashko ga tjlökwo le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shärye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtë ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe.

⁵ Llëbo shärye lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjäksö go iyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shärye lok kur may, pjë äär kjlay klung go wlo.*

⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklö pjlú goshko, shärye lok eni judiöga syö uyo roshko bakoe.

⁷ Woyde lok ga miga llë lëba ba kong yötso llëbo soynezlöng, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjäyda epenga dö wleni. Pjäy pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjäy kowëba no pingga llëm dey.

---

* 23:5 Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo.

⁹ Pjāy Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjīshko ga kjok ěre kjing goshko ga ěye kowěmi data llěm dey.†

¹⁰ Pjāy bapshiga kjlaraso. Tja, no pjłuyo ichara Sbörě shrono shāng ěre li e. E kjīshko ga pjāy kowěba no bapshiga llěm dey bakoe.

¹¹ ěye opyě woydě tjwlō kěsbang, oblě kjinmo ga opyě ber shāng oblě kjimtaga dey.

¹² ěye opyono tjwlō ara ga ie ber tjwlō llěme. ěye opkjłopswo no beno wotōy ga ie ber tjwlō ara.

¹³⁻¹⁴ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdě li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjłōkwo sōga jlōkoyo lěmi, gueniyo pjāy wotjłik owa bomi pjłúshko! Nopga, Sbö ie ber ba pjłuyo wlo li le ga somi ara. E so u bāng bāngzami, nopga opzrěk jek ba roshko llěm wlo kjoyoe. Pjāy opzrěk eshko llěm, ga no oblě opzrěk woydě eshko li ichěmi opzrěk eshko llěm bakoe.‡

¹⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdě li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbö tjłōkwo sōga jlōkoyo lěmi, gueniyo pjāy wotjłik owa bomi pjłúshko! Pjāy to lōng dlung kjing, kjok shto oblě oblě, no wlěk ber bomi oppingga wlo. Wlěnomishko ga pimi owa. Eni ga ber shāng owa, bomi kjinmo. Pjāy shdungko, pjāy ber lōng iōk pjě

† **23:9** *Kjok ěre kjing goshko ga ěye kowěmi data llěm dey* le li, e ěye iěmi *ber Sbö shtoshko llěme* loklo. ‡ **23:13-14** Tek děnashko ga kjibokwo ěre jyā shiraba oblě oblě ara. Ga kjone kjone tjłě ga «Pjāy opzrěk eshko llěm, ga no oblě opzrěk woydě eshko li ichěmi opzrěk eshko llěm bakoe. Syāpga jyāpgwěmi, ga ba u li dōmi ba shjiryo. E irgo ga pjāy syōshtě wop ara, “Nopga kjwera pjłúe” lěba wlo lěmi. E kjīshko ga pjāy shdŭya Sbörě ara anmoyō, oblě kjinmo.»

jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyō.

16 »Pjāy song jlō, pjāy shdungko! Pjāy so no kjok ïgō llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosōmi lëmi. Pjāy tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlōkoyo Sbō u kjīshko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlōkoyo dbur sho shōyļōr smok lok Sbō u goshko li kjīshko ga llëye loroy jlōkoyo li shāryëy kjluwe” lëmi oba kong eni.

17 Pjāy kjok miydë sira llëme. Pjāy so no kjok ïgō llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shōyļōr smok lok Sbō u goshko li iak beno tjeng dboy Sbō kong, Sbō u li kjīshko. ¿Eni ga llëye tjwlō ara anmoyō li llë, dbur sho shōyļōr lire, de Sbō u li?

18 »Pjāy tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlōkoyo öng sho sukklo li kjīshko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlōkoyo öng twara, zrōra, sua buk öng sho sukklo kjing go li kjīshko ga llëye loroy jlōkoyo li shāryëy kjluwe” lëmi oba kong eni.

19 Pjāy so no kjok ïgō llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zrōra, sua buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjīshko. ¿Eni ga llëye tjwlō ara anmoyō li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

20 »E kjīshko ga ëye tjlë shäng jlōkoyo öng sho sukklo li kjīshko ga tjlë shäng jlōkoyo ba kjīshko dō llëme. Tjlë shäng jlōkoyo llëbo buk ba kjing go li kjīshko bakoe.

21 Ëye tjlë shäng jlōkoyo Sbō u kjīshko ga tjlë shäng jlōkoyo Sbō sök eshko li kjīshko bakoe.

22 Ēye tjlě shäng jlōkoyo kjok dogo kjīshko ga tjlě shäng jlōkoyo Sbō p̄jlu sökklo kjīshko bako, Sbō sök ba sökklo kjing go kjīshko bakoe.

23 »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi p̄jlúshko! Llēbo wlēnomi li shtëmi äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twēmi Sbō kong. Bomi dli mokyo oblē oblē tjok ga shäryēmi lōng jlōkoyo eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjwlō ara, ba kjinmo lira kolēmi lōng llēme. Pjāy kjok llgwek bek llēme. Oblē songe lēmi llēme. Llēbo lēmi oblē kongshko ga shäryēmi llēm bakoe. P̄jlú wlo ga kjok llgwekklo tjwlō ara ēre shäryomirē dey, kjok llgwekklo oblē li shäryozī iyado bakoe.

24 Pjāy so no kjok īgō llēm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosōmi lēmi. Kjok llgwekklo, e llē loklo miydēmi llēme. E kjīshko ga llēye tjwlō ara llēm li, e shäryomirē lōng. Gueniyo llēye tjwlō ara li, e shäryēmi lōng llēme. Pjāy so no sök di iē kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kēsbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llēme.

25 »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi p̄jlúshko! Pjāy llēbo shäryē ara, pjāy p̄jlúe lēba wlo, gueniyo ga pjāy kirkē ara, pjāy wotjlik dbur tōng bomi kong erō. Pjāy so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie.

26 ¡Fariseoga, pjãý so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyoe! Pjlú wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bãm goshko. Pjir ga ber drëpdrë jlöe.

27 »¡No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjãý song jlö, pjãý shdungko! ¡Pjãý Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjãý wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjãý so shinmo bap-kwo poshtik pjlublún, wolësowa kjoyoe. Ìkoba ga poglo go pjlú, gueniyo roshko shinmo dboglo, llëbo wliwli tjeng ara eshko.

28 Pjãý so e kjoyo bakoe. Ìkoba ga pjãý pjlo beke lëba, gueniyo pjãý wotjlik owa erä, llëye lëmi ga shäryëmi llëme.

29 »¡No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjãý song jlö, pjãý shdungko! ¡Pjãý Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjãý wotjlik owa bomi pjlúshko! Sbö tjlökwo lagaga shinmotkono tjeng dënashko li, ak sho shäryëmi ba sak kjing go, ber löng kjone miydëba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyó poshäryëmi, ber wolësowa wlo.

30 E irgo ga pjãý tjlä ga “Tjawa kjwe löng borwa tjlapgaga tek dënashko so dbaryoshko ga Sbö tjlökwo lagaga zrörorwa llëme” lëmi eni.

31 Eni ga miydëmi ga pjãý Sbö tjlökwo lagaga zröga li tjëyoga.

32 Shäryara bomi tjlapgaga tek dënashko so lirë sorë ga pjãý omshäryë jek eni bakoe.

33 ¡Pjãý so dgur kjoyoe! Pjãý shdungko, pjãý ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjãý där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

34 »E kjishko ga Sbö tjlökwo lagaga, nopga kjok

miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlös go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judíoga syō uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to löng kjok shto oblë oblë go.

³⁵ Tek dämär ga nopga pjlo bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacarías, Berequías wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zröromi Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Llonogaga owa ëre ber pjang bomi go. Pjây shdungko e kjishko.

³⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdungko llëbo owa ëre uunkong kjishko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjishko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuzña! Sbö tjlökwo lagaga zrömi. Sbö tjlökwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme.

³⁸ Tja kuzña. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa.

³⁹ Lër bomi kong ga tja ëre ïmi ame, äär jong pjây tjlë löng ga

»«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë»§ lëmi löng guing» le.

24

«sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba

---

§ 23:39 Salmo 118.26.

zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «U lok ëre ïzong» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿U lok ëre ïmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ëre pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyãglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyö ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjlë ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlë lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng dörö li jyãglo wen llë? ¿Kjok pjir dörö li jyãglo wen llë?»

⁴ «Pjäy sjëk, pjäy jyãpgwëba llëm wlo.

⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjlë ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyãpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

⁷ Tjeyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe.

⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ëre go kjwlë jã.

⁹ »Eshko ga pjäy twëba kjok llgwegaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjäy ïywaba shjiktëng kjok kjwang jikong.

10 Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëng ãywõ shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok llgwegaga kong bakoe.

11 Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “Tja Sbõ tjlõkwo laga” le, gueniyo e ichaga Sbõrë llëme. E go ga oba jyãpgwe ara.

12 Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame.

13 Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu ãyado.

14 Sbõ ber no pjluoy sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

15 »Dënashko ga Sbõ tjlõkwo laga Daniel, e tjlõkwo tono llëbo shäryë owa anmoyõ Sbõ shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yõtso.

16 Eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong dlup lëkong;

17 pjây löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme;

18 pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe.

19 E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlõe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlõ bakoe.

20 Rokozi Sbõ kong ga pjây tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

21 »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyõ. Llëbo eni, e ãkdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame.

22 Llëbo owa ëre ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye dâr ber sök së kjlara llëme.

23 »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlë ga “iNo pjluvo ichara Sbörë li shäng na izia!” le. Oblë tjlë ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlõ lëmi llëme.

24 Eshko ga nopga ara to löng tjlë ga “No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbö tjlökwo laga kjok ëre so” le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbö nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe.

25 Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän.

26 E kjishko ga ëye tjlë ga “iNo pjluvo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!” le bomi kongshko ga pjäy jek eshko llëme. Ëye tjlë ga “iOpjneno sök na!” le bomi kongshko ga jlõ lëmi llëm bakoe.

27 No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obishko ga e ber so llgwläng ller kälã lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja ïga nopga uunkongdë wëläe.

28 Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

29 »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga
»“Dlo ber pjang yët,
ga mok kälã të ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erä.”*

³⁰ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ere jyãglo li wen kjok dogo ga bangkjrëba kjok kjwang jikong, ga slar lok ara. Eshko ga ikoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kãã ikoba wëëe.

³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichër wli kësbang të, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jikong, töya wlo.

³² »Tja kuzia. Pjãy pin, kjor ko *higuera* li go. KJOR kowo wen mite, korga wen tjaglënsško ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe.

³³ Eni ga llëbo tjeng kës ere shäryë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ere tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe.

³⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ere shäryë uunkong.

³⁵ Kjopkwo, kjok ere, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang iyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, eye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe.

³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ere tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ere kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li dik.

³⁸ Eshko ga kjok ere pitë llëm obishko ga nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok öötong Noé opzrëno jem kjong kësbang roshko dbaryoshko.

---

* **24:29** Isaías 13.10; 34.4.

³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ëre tjweshko ga e shäryë eni bakoe.

⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴¹ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjïshko ga pjäy löng sjëk ïyado, bomi Tjlapga ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kjïshko.

⁴³ Tja kuzïa. Ëye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo.

⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjäy ber löng bor koshe, poshäryak pjir ïyado.

Parkaga pjlú, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjlurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë?

⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjlurë shäng ba pak shäryë pjlú li, e kongda ber pjlúe.

⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjlurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo.

⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlú tjwe maling llëme le,

⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok.

⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlú tjwe.

⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba

pjlúshko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwö söra ba tjok kjlara ï ï, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshë.

² Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlú wleniyo.

³ Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme.

⁴ Kjogloga wotjlik pjlú lira iök dyo söno ba bapkwö roy, ga iök dyo söra lok bapkwö oblë roy bakoe.

⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llëm kuzong ga poywö lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlä dbo go ga “iDomer li tek shäng döröe! iPjây opshis ba wlokjrë!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kojono lok uunkong, ba iök shjiy li posharye wlo.

⁸ Kjogloga wotjlik llëm li tjlä lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydë. E kjÿshko ga tjawa sëzi iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlik pjlú lirë ga tjlä lok ba kong ga “Llëme. Borwatoy kjwör shji uunkong

kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwa-toy pjir bakoe. E kjïshko ga pjây to ba tjwlëk bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwlëk wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng ÿyado ba koshë li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li bängzaraba tuke.

¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok iröng obi ga tjlë ga “¡Tjlapga, Tjlapga, u bäng dös borwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga pjây ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjïshko ga pjây ber löng sjëk ÿyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kjwlë wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo.

¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlú anmoyö li kong dbur sho pjlublún twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlú li kong twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dë pjlú anmoyö llëm li kong twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwlëna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi.

17 Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe.

18 Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) lira pjlëbgwo kjono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

19 »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo.

20 Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba pjluvo kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

21 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

22 »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjublún tworop kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

23 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlu wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga

---

* **25:18** Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, llüyotkëba llëm wlo.

dorop p̄jlo beke. E kj̄ishko ga ll̄ebo tw̄er bop kong ara, d̄ep w̄lo. Pja opzr̄ek tek bor tjok na, pja ber s̄ok wop̄jl̄u w̄lo”le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak db̄aw db̄aw (1,000) li shrono sh̄ang ba shwoy ga t̄jl̄e ba kong ga “T̄jlapga, miyd̄er p̄jl̄u ga pja kjange. Pja dw̄la bo k̄jr̄e, dw̄la dgorop ll̄emshko. Dw̄la sguinop ll̄emshko ga dw̄la bo j̄op eshko bakoe.

²⁵ E kj̄ishko ga pja bangk̄roror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ̄ere”le ba kong.

²⁶ »Kuya ga t̄jl̄e ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miyd̄ep p̄jl̄u ga tja dw̄la bo k̄jr̄e, dw̄la dgoror ll̄emshko. Dw̄la sguinor ll̄emshko ga dw̄la bo j̄or eshko bakoe.

²⁷ E kj̄ishko ga bor dbur ̄ere s̄orop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe ir̄ong obi ga tja dbur t̄ono e k̄jinmo kjwe”le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba p̄jluyo t̄jl̄e oba kong ga “Dbur tjeng ba w̄loshko kjwe d̄oz̄i, twoz̄i k̄jlara sh̄ang dbur shano kjwo sak db̄aw db̄aw p̄jloḡlo sak db̄aw (10,000) li kong.

²⁹ ̄Eye ll̄ebo tjok ga s̄eya jek obi, ber ll̄ebo ara w̄lo. ̄Eye ll̄eye ll̄em ga ll̄eye tjeng sirawa li d̄oya ba shjiryo drete.

³⁰ Parkaga ll̄eno ll̄em kjwe dbuz̄i jek kjoko, kjok ro s̄i roshko, ber sh̄ang slar eshko, kowo ūe, ll̄ebo bang ara ba kong kj̄iy”le.

No llgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ̄ere tjwe bor dbo k̄al̄ã go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja

sirkek wlar sök bor p̄lu sökk̄lo kãã llet̄let li kjing go.

³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang j̄ikong tjwe tön uunkong bor boksho. Öng daga, ba öng w̄lëp ushko so, ba shw̄ling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng w̄lëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shw̄ling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or milëkong.

³⁴ E irgo ga no p̄luyo ëre tj̄lë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjãy kjimtara bor Datarë. Pjãy tek löng kjok ëreshko. Kjok ëre poshãryak buk pjir, kjok ëre shãryara Sbörë tek lëkong.

³⁵ Tja p̄jli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko.

³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja sw̄lo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdũz̄long uyo roshko ga tja ñnomi öör jong ey”lër.

³⁷ »Kuya nopga p̄jlo bek lirë ga tj̄lë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ñnorwa p̄jli arashko ga pja sënorwa lëp li, e ñlonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e ñlonoshko?

³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlokjrororwa borwa ushko lëp li, e ñlonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e ñlonoshko?

³⁹ ¿Pja sw̄lo arashko, pja sök no shdũz̄long uyo roshko ga pja ñnorwa öör jong lëp li, e ñlonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjlě ba kong ga “Lěr bomi kong jlōkoyo ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni” lěr.

⁴¹ »E irgo ga tja tjlě nopga tjeng or milėkong li kong ga “Pjāy shdungko. Pjāy opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjě jong ri ri ĩyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjāy nom ber löng eshko ĩyado.

⁴² Tja pjli arashko ga tja sėnomi llėme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llėme.

⁴³ Tja song, tjwe shto oblė so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko llėme. Tja shwong llėmshko ga tja kong shwong tworomi llėme. Tja swlo arashko, tja sök no shdūzlong uyo roshko ga tja ĩnومي öör llėm bakoe” lěr.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjlě lok bor kong ga “Tjlapga, ĩpja ĩnorwa sorė lėp li ga pja kjimtororwa llėm llonoshko?” le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjlě ba kong ga “Lěr bomi kong jlōkoyo ga llėye shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llėm wleni ga shäryoromi bor kong llėm wleni” lěr.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdūya ĩyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng sė ĩyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

26

«Ĵesús, e shay, zröy wlo sorė ga pjlu?» lara ba wloyogarė

¹ Jesús tjlěno pjir ga tjlě ba oppinggaga kong ga

² «Miydëmi pjlú ga Israel tjëyoga dõktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

³ Eshkoshko ga syõshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tönö lok syõshtaga kësbangyo ko Caifás ushko,

⁴ ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorë ga pjlú? Shay wlo ga jyõyotkëy.

⁵ Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo lõ pjlëblë tjwlö ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jïkong, gueniyo poptonoe.

⁷ Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwö tjwlö ara shäryak akkwö ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lõ pjlëblë tjwlö ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök iëlishko, ga tyara ba dlu kjing go.

⁸ İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjlä lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega?

⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

---

* **26:7 *Alabastro***, e ak pjlublún wleni, ga poshtikklo bapkwö shäryëba e go.

10 Tjlê löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlê ba kong ga «¿Walë kjwe lāywëmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjlúe.

11 Oba song wleniyo löng bomi tjok ñyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok ñyado llëme.

12 Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklo, tja iëba sakshko wlo.

13 Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlökwo roy pjlú lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

14 Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ñk,

15 ga tjlê ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlëmi kjöm?» le. Eni ga potjwlëna lok dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30).

16 Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

17 E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlê ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?»

18 «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlê ba kong ga “Tjlapga no pingga tjlê ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop

ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo'le" lëmi ba kong eni» le ba kong.

¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e.

²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjläkwö go sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjlä ba kong ga «No pingga, ¿tja llëm llëmdo?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsde kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Kjrozï, uozï, ëre bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop

tjok e kjışko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlē ba kong lok ga «Iozī pjāy uunkongdē sira sira.

²⁸ Ēre bor srēng wleni. E go ga tjlōkwo twara Sbörē, beno iyado wlo li, e shārye. Bor srēng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörē ber drete.

²⁹ Gueniyo lēr bomi kong ga kjillgwo bo dyo iēr ame, äär jong bor Data ber sök no pjluyo dbaryoshko jā. Eshko ga iēr bomi tjok jek obi» le.

«Pjāy tjeng uunkong ěre, tja rayēmi pjire» lara Jesúsdē ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbō kong, ga to jem lok Olivos dlupyō.

³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,

ga öng wlēp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga eeri shkēyo ga pjāy tjeng uunkong ěre, tja rayēmi pjire.

³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörē irōng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bām go. Pjāy koshēr shāng eshko» le.

³³ Kuya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «Īlamora, pja rayara uunkong pjir ěmdē ga tjara, pja rayēr ĩlēme» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Īlēr bop kong jlōkoyo ga pjesit kjok shrānto ga kjörkö kjluntē ĩlēm obishko ga “Jesús, e ě miydēr ĩlēme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

---

† 26:31 Zacarías 13.7.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syōshtono Sbō kong Getsemaní kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemaní kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja to syōshtë Sbō kong këm ëre wle wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syōshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara.

³⁸ Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tonon, kujono bokdo kjlay klung go, ga syōshtono Sbō kong, tjlë ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjlú kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydëp sorë li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «¿Pjây löng së wop sira ga äre?»

⁴¹ Pjây pë llëme. Pjây sjëke. Pjây syōshtozong. Eni ga pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjlú shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

42 E irgo ga jek syöshtë obi. Tjlë ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wleni ga laga ber pjarë» le.

43 E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba opping-gaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywõrë kjîshko.

44 Eni ga jek syöshtë pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

45-46 Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Îzïa. Bor soynega tek shäng dörö tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

47 Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë.

48 Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjlëno ba kong ga «Îmi ga ëye lõ shir‡ ga domer li e. E shamirë» lara eni.

49 Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lõ shira.

‡ 26:48 **Lõ shik** lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

⁵⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llēye shäryēp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä.

⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syōshtaga kēsbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk tōshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Ēye ēngkjwē dröng go ga zrökoba dröng go bakoe.

⁵³ Eni tjok ga rokēr bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche trāk llēm ga pjlu, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydēp llēmdo?

⁵⁴ Gueniyo llēye wen bor kong li, e tak pjang Sbō tjlōkwo go tjän. Rokēr bor Data kong eni kjwe ga llēye tak pjang li shäryē eni llēme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlē nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlēng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ēngkjwē bomi tjok lēmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbō u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llēm egaro?

⁵⁶ Gueniyo ēre shäryē jūni, tjlōkwo tara Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko sorē li ber jlōkoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok Llgwegaga Kēskēsyo boksho

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syōshtaga kēsbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä

kjwaraso kā kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë İya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e töno löng u li roshko tjän.

⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kajok llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjışhko ga nopga rokara ara töno tjenglishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo.

⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo.

⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjlëno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdë?» le.

⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlë ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbö Sök İyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlë ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi sök ba orkwo këlëkong, § tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjreko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «İDomer kjwe shäng

---

§ 26:64 Èye sök pjlu orkwo këlëkong ga e tjwlö ara anmoyö.

Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le! ¿Ëye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän.

⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlä ga «¡Kjwe zröcko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono,

⁶⁸ ga tjlä ba kong ga «Pja no pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li jlökoyo wleni ga pja shpoga ërë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Nopga jëklöng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlä ga «¡Jyö! Llëye lëp shäng li miydër llëme» le.

⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omño, ga tjlä nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjlä nopga li kong ga «¡Jyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlöe, bop tjlä wle go ga wëlle» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Jyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjläno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlökoyo.

27

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire.

² E irgo ga Jesús orkwo pjrira, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjublün kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklö li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo kong, ga tjlä ba kong lok ga

⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlä ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjlä ëng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkklö, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le.

⁷ Eni ga lanyotkara lok pjiir ga kjok tjwłēna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblē so kong wlo.

⁸ E kjışhko ga kjok eshko kowaraba beno srēng kjokyo, ga eerishko ga kowēba jong eni obi.

⁹ Eni ga tjłōkwo lara Sbō tjłōkwo laga tek dēnashko so Jeremíasdē li beno jlōkoyo. Tjlēno beno eni:

«Dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok, e tjwłō iara Israel tjēyogarē beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwłēna lok dbur li go,

tja ichara Tjlapgarē sorē li eni.»*

Jesús sōraba Pilato bokshto

¹¹ Jesús sōra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlē ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lēp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syōshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorē löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsdē llēme.

¹³ Eni ga Pilato tjlē ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llēmdo?» le.

¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llēme. E kjışhko ga woyotjliya Pilatorē arae.

Jesús ichara Pilatorē, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlobi go ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkkłoshko ga nopga bängzak tjeng no shdūzlong uyo roshko li,

* **27:10** Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9.

enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde.

¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange.

¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlä ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li?» le.

¹⁸ Miydara pjlú ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹⁹ Pilato sök no ilgwezlöng shtoyo wopro ga ba boy tjlökwö ichono ba kong. Tjlä ga «Domer ilgwep sök li, e pjlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoïnor owa anmoyö. ¡E kjishko ga wëyë, barwëy llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok ilgwega wleniyorë arae. Tjlä ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozi eni. Rokozi obi ga Jesúsda zrökko lozi eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjlä nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¡Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llë kjïy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong» le.

Gueniyo nopga tjlä jek obi ga «¡Zrös pjang kjlös go!» le eni.

24 Eni ga ñya Pilatorë ga nopga li tjlökwö jong kjwaraso, nopga shdöktong ëngkjwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlopswë ber wotjlik oblë wlo ga äe. E kjishko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjlë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë llëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

25 Kuya nopga lirë ga tjlä ba kong ga «Wołono ga miydaga ber tjawarë, borwa wapgarë bakoe» le.

26 Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

27 Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga töno tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjribrie.

28 Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjrupga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go.

29 Ga shkö sho ywara lok kwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kwangna, ba orkwo këëkong. Eshko ga tjlä lok ba kong dbo go ga «¡Judío pjluyo, pja pjlu, pja tjwölö arae!» le lok eni, ba joywoklo.

30 Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjë li go ara ba käshko bakoe.

31 Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong bañya li pjuna lok jek

† 27:24 Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë llëme loklo.

iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

³² Jek löng kjwlë irbo bäng go ga domer wlëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

³³ E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyö» loklo.)

³⁴ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrära lok llëbo këä wleniyo† tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjlïna sira, gueniyo iara llëme.

³⁵ Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga ëngkwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyägiö go, Jesús shwong li ber ë kong ïya lok wlo. §

³⁶ E irgo ga sirkeno löng eshko ba dë.

³⁷ Jesús lök pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjïy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre ko Jesús. E judío pjluyo.»

³⁸ Jesús löra pjangshko ga nopga lû ä wleniyo löra lok do pjök kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa bakoe.

⁴⁰ Tjlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi

---

† **27:34** **LLëbo këä wleniyo** le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. § **27:35** Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go, pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok ilgwegaga wleniyorë eni bakoe. Tjlë lok ëng kong ga

⁴² «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjlyo le. Woyde ga oplong töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe.

⁴³ «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde Sbörë ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le.

⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yët erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni.

⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä ëng kong ga «Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Elías, e rokayde pjang» le.

⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo lluklluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara.

⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlä ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde ñy» le.

⁵⁰ E irgo ga ayle Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe.

51 Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kkring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas,

52 ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörë iröng obi, beno löng së,

53 ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ïkoba löng arae.

54 Jesús lök pjang kjlös go li boksho ga ëngkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ïna lok uunkong. Eni ga bangkjrara lok tira llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlö» le.

55 Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimtë wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li ïya tjeng pjola sit.

56 E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena Joséré

57 Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sëng ga

58 jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo.

59 Eni ga kjrara Joséré, popgara shwong ko pjlublún, pjlu wleniyo go,

⁶⁰ ga söra jek öötong sak baĩyashko. Eshko ga pjlëbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara Joséré om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë 'li, e sirkeno beno löng sak 'li bokshto.

Jesús doyo buk 'li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek 'lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga

⁶³ tjlë 'lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrërwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjlëno ga “Äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara eni.

⁶⁴ E kjishko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko 'li dë, äär jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba oppinggaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjlë 'lok oba kong ga “E woshrara Sbörë iröng obi” le kjwe. Eni ga jyö ëre ber owa anmoyö, jyö lara bäm go 'li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö. Ængkjwagaga sözĩ kjlöbö, doyo buk kjone 'li dëmi yötso wlo, miydëmi sorë 'li eni» le.

⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak 'lishko ga jyä iara 'lok beno pjang ak jong ba bängzakklo 'li go, dökoba llëm wlo, ga ëngkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik.

² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjëshko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go.

³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwläng kjoyo, shwong ko pjublún so pjäng sho kjoyo bakoe.

⁴ İya ëngkjwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlä walëga li kong ga «Llëye bangkjre mi llëme. Miydër ga pjây tek löng ëre Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga.

⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo imia.

⁷ İnomi ga pjây nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlä ba kong ga “Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko” lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo.

⁹ Eshko ga Jesús ëng wlëno ba tjok ga tjlä ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo.

¹⁰ Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Llëye bangkjreṃi llëme. Pjāy nom tjlē bor pjeyoga kong ga “Pjāy nom Galilea kjokyo. Jesús ĩmi eshko” lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyōrkē

¹¹ E wopro ga ĕngkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syōshtaga kägäyoga ĩk. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire.

¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlīya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ĕngkjwagaga li kong arae.

¹³ Ga tjlē lok ba kong ga «Llëye ĩnomi li roy lëy ĕ kong llëme. Pjāy to löng tjlē oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pē wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lūyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni.

¹⁴ Roy kuya nopga kjok ĕre so ichagaga lirē ga tjawa lan ba tjok yōtso eshko. Pjāy woydē llē kjīy llëme» le.

¹⁵ Kuya ĕngkjwagaga lirē ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorē li eni. E kjīshko ga dbar eerishko ga judiōga omroy lē löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsdē ba kong li go.

¹⁷ Eshko ga Jesús ĩna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlīk ga e Jesús llëm dikjoyoe le.

¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlẽ ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo.

¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jïkong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia.

²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok ïyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c